

מעוף הסיפור

כתיבה : לייקה חיאט

כתיבה, תחקיר, ארגון ואיסוף חומרים : מיכל כופר-לצטר

שכתוב ועריכה : אילה מזרחי

ייעוץ פדגוגי : דר' שלום שמאי

עיצוב : אילנה רוזינסקי

מבוא

סיפור הוא אמצעי עזר שניתן להשתמש בו רבות בהדרכה, ומתודה זו היא מן הוותיקות והמוצלחות שיש. כבר בימי קדם עמדו בני האדם על חשיבותו של הסיפור ולראייה המקום הטוב ביותר ליד המדורה נשמר למספרי הסיפורים. לרוב, עומדים לרשות המדריכים מגוון רחב של ספרים דבר המאפשר להגיע לחניכים רבים. בין אם מדובר בסיפור בהמשכים, סיפור לפני השינה, או אולי סיפור בנושא הקרוב לליבם של החניכים באותה תקופה. מתודה זו מאפשרת הן מפגש עם הסיפור עצמו, והן מפגש עם סופרים שונים, סגנונות ואופני כתיבה מגוונים, ובאמצעותה ניתן לעשות עבודה משמעותית בכל תחום. כאמור, לסיפור יש מטרות מגוונות.

נזכיר כמה מן הבולטות שבהן:

- יצירת הזדהות/אמפתיה עם דמויות בסיפור – השאיפה היא כי החניך יראה עצמו כאחד הגיבורים, או לחילופין יחוש אמפתיה לרגשותיו של הגיבור, ובמקרים מסוימים ידמה עצמו במקומו או בקרבתו. בדרך זאת החניך מרחיב את התנסויותיו במצבים שונים בחיים, (דרך עולמו של הגיבור, מושא ההזדהות), וניתנת לו אפשרות להיחשף למגוון רחב הרבה יותר של יחסי גומלין אנושיים.
- גירוי לדיון – הסיפור משמש אמצעי ליצירת פתיחה מעניינת ומושכת לדיון.
- הסיפור כדרך לבילוי פנאי - סיפור יכול למלא זמן פנוי באופן חיובי; הסיפור מפתח דמיון, מעשיר את השפה, מבסס ערכים מסוימים, מרחיב את הדעת וגורם להנאה.
- הסיפור כאמצעי לפיתוח כושר ביטוי. באמצעות הסיפור מפנים הקורא מבנים לשוניים, ביטויים, תבניות לשוניות, וכל זאת בדרך בלתי מודעת וללא השקעת מאמץ בלמידה.

אנו תקווה כי חוברת זו תשמש אתכם ואת קהל השומעים שלכם רבות וכי תפיקו ממנה את המרב.

בברכה,

לייקה ומיכל.

מה אפשר לעשות עם סיפור ?

איך מקריאים סיפור ?

מעבר לתכני הסיפור חשוב לשים לב לאופן שבו אנו מספרים אותו. לשם כך חשבו על הנקודות הבאות והתאימו אותן בכל פעם מחדש לאופי הסיפור שבחרתם :

- גיוון הקול, עוצמה וטונים – בזמן הקראת סיפור חשוב להקפיד על שינויים בקול. קריאה אחידה ומונוטונית עלולה לשעמם את השומע ובכך אנו בעצם "מפסידים" את תשומת ליבו. לכן חשוב לגוון את נימת הקול בעת הקראת הסיפור. להשתמש לעיתים בקול חלש או חזק, בקריאת שמחה או הפתעה, ולעיתים גם בעצב. כעקרון מהלך הקריאה צריך להיות מעניין ומגוון מבחינת עוצמת הקול, אינטונציה והתאמה לתכני הסיפור.
- קריאה שוטפת וחלקה – מהלך הקריאה צריך להיות שוטף, ללא הפרעות או הפסקות שאינן קשורות לסיפור. כמו כן חשוב מאוד להקפיד על שימוש בפיסוק מתאים במהלך הקריאה.
- הימנעו משימוש במילים לועזיות – חשוב שהחניכים יבינו את תכני הסיפור.
- הקפידו שהעיניים לא יושפלו אל הכתוב בזמן הקריאה אלא יופנו מדי פעם לחניכים.
- ערכו הפסקות קלות בין המשפטים.
- הוסיפו תנועות ידיים ומבטים.
- זכרו, אין הכרח להקריא את הסיפור מהמקור, רצוי לספר אותו מהזיכרון.

כיצד ניתן להשתמש בסיפור ?

1. ניתן להשתמש בסיפור כפתיחה לנושא, או כאמצעי להעלאת בעיה.
2. סיפור כאמצעי להפעלה יצירתית בתחומי האמנות השונים (דרמה, ציור, אמנות פלסטית, צילום, שירה, מחול, פנטומימה). למשל: איור לסיפור, עיצוב דמויות מהסיפור ויצירת תיאטרון בובות.
3. סיפור כאמצעי להפעלה בכתובה: שיר, אגדה, חמסיר, ועוד. לדוגמא, להפוך סיפור רגיל לסיפור בחרוזים, ליצור סיפור מעולם אחר - עולם החי, הצומח, הדומם וכדומה.

4. סיפור בהמשכים כאמצעי לפתיחה שקטה של פעולה וכאמצעי לריכוז החניכים.
5. קלטת או תקליטור כבסיס ליצירת סיפור - לדוגמא, האזנה למוסיקה או לצלילים וחיבור סיפור בהתאם. החניכים יקשיבו לקולות שונים. למשל: קולות סירנה, צעדים, פתיחת דלת, צעקה, צחוק, רוח ועוד. החניכים מחברים סיפור מתאים בהתאם למה ששמעו.
6. סיפור ללא סיום – המדריך יספר סיפור ללא סיום, החניכים יתאימו ויחברו סיומים שונים.
7. סיפור משתנה – המדריך מספר סיפור ובמהלכו החניכים מקבלים פתקים שונים עם הוראות ליצירת המשך לסיפור. למשל המשיכו את הסיפור בסגנון קומי, טרגי, מתח, בסגנון סיפור אגדה, סיפור ילדים, סיפור בדיוני, רומן רומנטי, סקופ עיתונאי ועוד.
8. תמונות מספרות - המדריך מביא סדרת תמונות ועל החניכים לחבר סיפור המתאים לתמונות.
9. משחק תפקידים עם מונולוג אישי – השתמשו בסיפור כאמצעי למשחק תפקידים שבו מציגים השחקנים מצבים שונים מתוך הסיפור. אפשר לשלב במהלך משחק התפקידים גם מונולוג אישי, שבו השחקן מציג את מחשבותיו ורגשותיו האישיים בפני הקבוצה בהתייחס לדמות כמובן. אפשרות נוספת היא משחק תפקידים עם כיסא פנוי שעליו יכול כל אחד מן החניכים לשבת ולומר את דבריו. ברגע שהכסא נתפס מפסיקים המשתתפים את דבריהם ומאזינים לדברי היושב.
10. קול המצפון – עורכים משחק תפקידים ומאחורי כל אחד מן השחקנים עומד משתתף נוסף שמייצג את מצפונו של השחקן.
11. ממשיכים את הסיפור – במהלך הקראת הסיפור (רצוי ברגע השיא), קוטע המדריך את סיפורו ומטיל על הקבוצה להמשיך את הסיפור ו/או ולהמחזי אותו. ניתן לעשות זאת בשלבי הסיפור השונים: בהתחלה, באמצע או בסוף.
12. הכנת משפט ציבורי לאחת הדמויות מן הסיפור או באופן כללי לנושא.
13. משימות – במהלך הקראת הסיפור משלבים משימות שונות. למשל, מתן כותרת לסיפור, כתיבת מכתב לאחת מהדמויות ועוד.
14. דיון פשוט בתוכן הסיפור.

באילו דרכים ניתן לספר סיפור?

- ❖ **סיפור רצפה** – חלקו את הסיפור לכרטיסיות, כאשר בכל כרטיסיה רשמו משפט אחד או שניים מהסיפור שילווה בציור רלוונטי. במהלך הקריאה הניחו על הרצפה את הכרטיסיות (אחת ליד השנייה) באופן שבו יוכלו כל חברי הקבוצה לראות אותן. לסיפור הרצפה יש יתרון בולט והוא שניתן לראות את כל הסיפור מתחילתו ועד סופו.
- ❖ **סיפור בשקפים או בעזרת מצגת** – צלמו את הסיפור על גבי שקפים, או עבדו אותו למצגת במחשב, והציגו אותו לחניכים באמצעות מטול שקפים, או מקרן מולטימדיה. למתודה זו יש יתרון שבו כל חברי הקבוצה יוכלו לראות את חלקי הסיפור השונים בבירור.
- ❖ **סיפור על לוח** - הצגת חלקי הסיפור על גבי לוח, כאשר כל חלק מהסיפור יוצמד לפולגל או ללוח שטיח בעזרת צמדן דו צדדי. יתרון: הסיפור יכול להישאר במועדון הקבוצה לאחר סיום הפעילות.
- ❖ **סיפור בעזרת תאטרון בובות** - בחרו דמויות מתוך הסיפור והכינו אותן בדו ממד או בתלת ממד. לדוגמא: בובות אצבע, בובות כפפה, בובות צלליות, או דמויות על שיפוד ועוד. לשיטה זו יתרון בולט בכך שהיא מאפשרת לשתף את החניכים בהכנת הדמויות. בדרך זאת הסיפור הופך למוחשי יותר וההתחברות אליו יותר קלה.
- ❖ **סיפור בהמשכים** - סיפור אשר יסופר לחניכים במספר מפגשים, הכוונה בעיקר לסיפור ארוך או ספר מותח. יתרון: המשכיות הפעולה, יצירת סקרנות אצל החניכים, יצירת מחויבות לנושא.
- ❖ **הקראת הסיפור מתוך הספר** - יתרון: האיורים המקוריים בספר לעיתים משמעותיים מאוד.

הערה: נשמח לקבל הצעות נוספות בעקבות פעילויות שלכם עם ספרים, וכמו כן נשמח לכל משוב על פעילויות שמופיעות להלן, והיו לכם לעזר.

להלן רשימת הספרים עליהם מבוססות הפעילויות בחוברת. מומלץ לכל מח"מ לרכוש לכפר הנוער את הספרים שלהלן. הם בעלי ערך סיפורי/חינוכי רב, עלותם איננה גבוהה, והם שווים לכל נפש. מבוגרים והגיל הצעיר כאחד. מובטחת לכם הנאה הן מהקריאה עצמה, והן מהפעילויות המומלצות בעקבותיה.

החומרים כולם נמצאים במרכזייה החינוכית הארצית בתל-אביב.

כמו דג במים/ אילן לזרוביץ, הוצאת מודן, 1991

ציפור הנפש/ מיכל סנונית, ציירה נעמה גולומב, הוצאת מסדה, 1985

האדם הנבון/ homo sapiens הוצאת אוניפרס, הרצליה (מצוי במרכזייה)

האיש והקו/ יורם עבר הדני, הוצאת מודן, 1990-קובץ מצורף לחוברת

עיר החכמים/ מקור לא ידוע- נוסח מצורף לחוברת

גדר כבשה ואיש עם בעיה/ יעל בירן, הוצאת סער, 1994

והנשבר הלך לו/ מקור לא ידוע-נוסח מצורף לחוברת

מעלה הקרחות/ אפרים סידון ויוסי אבולעפיה

לבד על המרבד/ בריאן וילדרסמית, הקיבוץ המאוחד, נוסח עברי מיריק שניר, 1986

על כדורים גדולים וקטנים/ דרור זיו, איורים נעמה גולומב, הוצאת מודן, 2002

החתיכה החסרה/ סילברסטין של, הוצאת מודן, 1976

חוקי היער הירוק / ד"ר מירי צללוזון, הוצאה לאור היימן, 1988

האיש הירוק/ יונתן גפן, סיפור מתוך קובץ הכבש הששה עשר, 1978

כמו דג במים

מאת: אילן לזרוביץ, הוצאת מודן, 1991.

תקציר :

זהו סיפור המספר את סיפורם של הדגים בים. בסיפור מתוארים הדגים השונים, התכונות השונות שיש לכל דג והאופי הייחודי של כל אחד מהם.

כותבת הפעילות :

לייקה חיאט-מנחה במרכזייה החינוכית הארצית ורכזת המח"מ (מרכזייה חינוכית מקומית) של פנימיית "הכפר הירוק".

המטרה :

הבנת השונה בקבוצה וקבלתו

הנושאים :

- זהות אישית
- כל אחד הוא יחיד ומיוחד
- הקבוצה בנויה ממגוון רחב של חניכים, יש בה מקום לכל חניך.
- קבלת השונה

החומרים הנדרשים :

בריסטולים כחולים ו/או אל-בד כחול המסמלים את הים הקבוצתי, פלסטלינה, מנקי מקטרות, צבעים לסוגיהם, בריסטולים צבעוניים, מדבקות וכדומה.

מהלך הפעלה :

הקריאו את הסיפור ולאחר מכן קיימו דיון : "איזה דג אתה?"
היעזרו בשאלות הבאות :

- מה מסמל האגם לדעתכם?
- אילו סוגי דגים יכולים להיות? אילו טיפוסים יש באגם (ובחיים)?
- מי הדג המאושר ביותר לדעתכם? למה?
- האם אתה מכיר סוגי אנשים כאלו?
- אם הייתי דג הייתי רוצה להיות...?

הפעלה יצירתית:

בקשו מכל חניך לבחור חומרים מהציוד ולהכין את הדג שעימו הוא הזדהה, או דג שהוא אהב או שואף להיות. בקשו מכל החניכים להדביק/להניח את הדגים בים הקבוצתי. אחר כך התכנסו במליאה ובקשו מכל חניך להציג ולהסביר לקבוצה את בחירתו.

סיום הפעילות:

- אפשרות א - חלקו את דפי הסיפור לכל אחד מן החניכים (או רק למי שרוצה) והקריאו את הסיפור במשותף.
- אפשרות ב – הקריאו את הקטע המצורף "להיות שונה" מאת אוקי מרושק, וערכו עם החניכים הקבלה בין הקטע לבין הסיפור "איזה דג אתה?".
- הכנת פוסטר ועליו מילות השיר ותלייתו במועדון הקבוצה.

להיות שונה, אוקי מרושק

אולי לפעמים טוב ולפעמים רע	להיות שונה מכל החבורה –
להיות שונה מכל החבורה,	זה טוב או רע?
ואנחנו גם דומים וגם שונים	אולי תלוי במטרה של כל החבורה?
אחד מן השני.	אולי לא שואלים אותי (אותך)
וטוב שלפעמים יש אנשים משונים,	ולא תמיד ישנה ברירה?
שמראים לכולנו	ואם נאמר כולם היו דומים
שאפשר גם אחרת,	בדיוק, בדיוק אותו דבר –
ומוסיפים קצת צבע	האם כל אחד היה מיותר?
לבלגן שנקרא טבע	וכשאחד היה חסר,
ולחברת בני האדם".	לא הייתה בעיה להחליפו באחר?
	מעליב לחשוב,
	אך אולי מוטב כך?

ציפור הנפש

מאת : מיכל סנונית, ציירה : נעמה גולומב, הוצאת מסדה, 1985

תקציר :

זהו סיפור המתאר ציפור שמגיבה באופן רגשי לסיטואציות שונות בחיים. מה קורה לנו כשמישהו אוהב אותנו... כמישהו כועס עלינו... כשמישהו מחבק אותנו... ועוד...

כותבת הפעילות:

לייקה חיאט

המטרה : הבנה, הזדהות והתמודדות עם רגשות שונים.

הנושאים :

- זהות אישית
- רגשות

החומרים הנדרשים :

צילומים של ציפור הנפש מתוך הספר, ציורי מגירות על בריסטול, או יצירת מגירות תלת-ממדיות. אטבים, שלטים עם שמות של רגשות : עצב, קנאה, אכזבה, כעס וכו'.

מהלך הפעלה :

- א. פזרו תמונות מתוך הספר "ציפור הנפש" על הרצפה (יש לצלם מראש, במידה והקבוצה גדולה רצוי שיהיו מספר עותקים מכל תמונה). כל אחד בוחר ציפור המאפיינת אותו או את הרגשתו בנקודת זמן מסוימת (תחילת שנה, לאחר חופשה, סיום שנה).
- ב. כל חניך מציג במליאה את הציפור שלו ומסביר למה הוא בחר בציפור זו.
- ג. ספרו את הסיפור.
- ד. בסיום הסיפור קיימו דיון (היעזרו בנקודות הבאות) :
 - האם אני עדיין מזדהה עם הציפור שבחרתי, או שאבחר כעת ציפור אחרת?
 - מה הרגשתי במהלך הסיפור?

הפעלת סיטואציות :

הכינו מראש ציור של מגרות על גבי בריסטול והצמידו אליהן אטבים, אפשר להכין גם מגרות תלת ממדיות. על גבי כל מגרה רשמו רגש מסוים : שמחה, אהבה, הבנה, סיפוק, עצב, שנאה, קנאה, ריקנות, אכזבה, כעס, סבלנות, חריצות, תקווה, עלבון, עצבנות, אדיבות ועוד.

הקריאו את הסיטואציה (רשימת הסיטואציות בהמשך). בקשו מכל אחד מחברי הקבוצה להניח כרטיסייה עם שמו במגרה המתאימה לרגש שהוא חש ביחס לסיטואציה הנתונה. אפשרות נוספת: פזרו את הסיטואציות השונות בחדר ותנו לחניכים להסתובב באופן חופשי בחדר ולהניח את שמם במגרות השונות, או להעלות סיטואציה ולהתייחס אליה באופן ספציפי.

דגשים:

חשוב שכל סיטואציה תהייה בצבעים שונים.
שוחחו על כל סיטואציה מיד לאחר סיומה.

להלן הסיטואציות:

- ❖ חברך הטוב קיבל 100 בבחינה, בעוד שאתה נכשלת.
- ❖ חברך ואתה זכיתם במשותף בהגרלת פרסים ברדיו-טייפ גדול.
- ❖ הנך יושב באוטובוס ובמקום הפנוי לידך התיישבה גברת שמנה מאוד שמוצת אותך לקיר.
- ❖ "ג'ינגי!" קרא לך המורה החדש שנכנס למילוי מקום בזמן ששוחחת עם חברך בשיעור.
- ❖ כשהגעת לכיתה מצאת על השולחן חבילה עטופה ואליה מוצמד כרטיס: "יום הולדת שמח".
- ❖ חברך סירב להתלוות אליך לקניית בגדים בטענה שיש לו הרבה שעורים. למחרת שמעת מחבר אחר כי הם בילו יחד בסרט.

ציפור הנפש, מיכל סנונית

לכל אדם בפנים
בתוך החדר
צפור קטנה עושה לו
סדר.
אך היא
אם במעט תשגה
הרי מדרכינו אז נסטה.

לעיתים
מתוך אותו החדר
הגם שלכאורה נדמה הכל בסדר
פורצת, יוצאת נפש יקרה
משועת, זועקת לעזרה.

אם במועד
במצוקה לא נבחין
את הנטל מזולתנו לא נקטין
אל ייפלא בעיני איש
כשמצוקה תחדור לתוכנו
חרש, בלי להרגיש.

יבדוק איש איש ציציותיו

למצוא אם סרחו דרכיו
 כי כקסם הפוריות
 הכל מתחיל בזוגיות

מתוך אתר האינטרנט: שעת השין.

האדם הנבון

מאת אוניפרס הוצאה לאור

תקציר:

זהו סיפור על החיים בתוך מסגרת ועל הדרך בה מתמודד האדם באופן פרטי עם המגבלות של המסגרת, וכן כיצד מתמודדת איתן כל הקבוצה. האיורים בסיפור מוצגים בצורה מופשטת.

כותבת הפעילות:

לייקה חיאט

המטרות:

הסתכלות פנימה והגדרה עצמית של החניך.
 התבטאות בעזרת יצירה (פלסטלינה).
 הכרת השונה וקבלתו.
 מחשבה על מקום הפרט בקבוצה ובמסגרת.

הנושאים:

- אנשים שונים בקבוצה ובעולם
- גבולות ומסגרות

החומרים הנדרשים:

סיפור, ניירות, לורדים, צבעי פנדה, גואש, פלסטלינה, חומרי פיסול / מיחזור (כוסות חד פעמיות, קשיות וכדומה).

מהלך ההפעלה:

- הקריאו את הסיפור.
- חלקו דפים חלקים ואת הצבעים או חומרי פיסול ובקשו מכל חניך ליצור צורה שתייצג אותו. אפשר להנחות את החניכים מראש ולבקש מהם להתייחס לדברים כמו: גודל, צורה, צבע ומיקום על גבי הדף. אפשר גם לא להנחות כלל, ולהתייחס לנקודות אלו רק יותר מאוחר בדיון.

- בקשו מהחניכים להציג את עבודותיהם (אפשר על פי בחירה או סבב) ולהסביר את כוונתם. חשוב לשאול את החניכים שאלות מנחות ואף מדובבות – הדבר אמור בעיקר לגבי חניכים שאינם מרבים להתבטא בקול. אפשר גם לעודד חניכים אחרים לשאול שאלות שמעניינות אותם כדוגמת: למה התכוונת ב...? מה זה אומר עליך....?
- אם לא מתפתח דיון, ניתן להסיט את נושא הדיון לשאלה שבסוף הסיפור – מה נשאר מהאינדיבידואל? מה נשאר מהאדם הנבון?
- התייחסו למסגרת שבסיפור (אפשר בעדינות וברגישות לעשות אנאלוגיה למיקום של החניך בתוך המסגרת שבה הוא נמצא). שאלו: איפה הפרט בתוך המסגרת? מהן נקודות השפעתו, אם בכלל? מה נתנה לך העובדה שהסיפור כתוב בהרבה שפות? איפה אני ממקם את עצמי?
- עם איזו צורה הזדהיתם?
- הזכירו את הקטע "האנושות מורכבת מאנשים שונים". איך לדעתכם מרגישים אלו שבצד? מה דעתכם על החלוקה לקבוצות השתייכות?

האיש והקו

מאת יורם עבר הדני, הוצאת מודן, 1990.

תקציר:

זהו ספור על איש אחד, שהיה לו קו (או על קו אחד שהיה לו איש) ועל מה שקורה כששניים רוצים להיות כל כך ביחד עד שהם כמעט...

כותבות הפעילות:

רונית פרטוש – מנחה לשעבר במרכזייה החינוכית הארצית בתל-אביב, ומחמי"ת לשעבר בכפר הנוער "כנות".
תניר וידר – מחמי"ת לשעבר בכפר הנוער "קדמה".

המטרות:

התייחסות למערכות יחסים שונות, תוך עמידה על היתרונות והחסרונות שלהן.
עמידה על סמליות "הקו" באנלוגיה לחיים.
בחירה עצמאית של החניך בסוגי הקשר המועדפים עליו, תוך מתן ביטוי לרגשותיו ולהעדפותיו האישיים.

הנושאים:

- סוגי קשרים בין בני אדם
- תקשורת בינאישית

החומרים הנדרשים:

סיפור רצפה – "האיש והקו".
דף שאלות מנחות לשלב ב' – התפתחות הקשר בין האיש ובין הקו.
"הקו הוא..." (ראו נספח מספר 3). כל ביטוי יופיע על גבי כרטיסייה נפרדת.
כלי כתיבה ודפי נייר.

מהלך ההפעלה:

- חלקו את הקבוצה לכמה קבוצות משנה, כך שבכל קבוצה יהיו עד 6 משתתפים. תנו לכל קבוצה חלק מכרטיסיות הסיפור (יש לחלק את כרטיסיות הסיפור ל-6 חלקים). בקשו מכל קבוצה ליצור רצף הגיוני של הכרטיסיות (יש להסתיר את מספרי הכרטיסיות). כל קבוצה מציגה את הסיפור שלה. לאחר מכן שאלו את כל הקבוצות האם ניתן לקשר בין הרצפים שהם בנו בנפרד והאם ניתן לבנות מהם סיפור שלם.
- דונו עם הקבוצה על סוג הקשר המתפתח בין האיש והקו המאפיין אותו (היעזרו בשאלות הבאות - חלקו לכל קבוצה את נספח ב).

1. איזו מערכת יחסים מתפתחת בין השניים?
 2. מי הוא הפעיל מבין השניים?
 3. מהם היתרונות והחסרונות של מערכת היחסים שקיימת בקבוצתך?
 4. האם חסרון יכול להפוך גם ליתרון? אם כן, מתי ובאילו תנאים? הביאו דוגמאות.
- ג. תנו לחניכים לבחור כרטיסייה – "הקו הוא..." – (ראו נספח ג). על כל חניך לנמק את בחירתו. לדוגמא, חניך שבחר בכרטיסייה "הקו הוא המדריך שלי" ייתן דוגמא היכן ראה את המדריך בסיפור. ניתן גם לערוך סיעור מוחות בנושא "הקו עבורי הוא...".
- ד. ספרו לחניכים את הסיפור המקורי. לאחר הסיפור נהלו דיון עם החניכים תוך התייחסות לנקודות הבאות:
1. אילו רגשות עורר בכם הסיפור?
 2. עם איזה "סוג קו" הזדהיתם ומדוע?
 3. מהי הסיבה לאי ההבנה ולקרע בסיפור?
 4. במה שונה מערכת היחסים שנוצרה בין האיש והקו בסוף הסיפור (ולאחר הקרע) לבין תחילתו (כשהכול היה הרמוני)?
 5. האם אתם יכולים למנות סיבות נוספות לאי הבנה בין אנשים או לקצרים בתקשורת, שאתם מכירים מסביבתכם הקרובה?
 6. האם הסיפור עזר לכם להבין מערכות יחסים שאתם מכירים?

נספח ב'

שאלות מנחות לשלב ב' – התפתחות הקשר בין הקו לבין האיש

1. איזו מערכת יחסים מתפתחת בין האיש והקו?
2. מי הוא הפעיל מבין השניים?
3. מהם היתרונות והחסרונות של מערכת היחסים המופיעה בקבוצה?
4. האם חסרון יכול להפוך גם ליתרון במערכת יחסים? מתי? באילו תנאים? תנו דוגמאות.

נספח ג'

הכינו כרטיסיות מן המילים הבאות:

הקו הוא....

- ידיד/ה שלי
- הלימודים
- המורים
- המדריך
- המצב הכלכלי שלי

- המסגרת
- הצבא
- החברים
- החברה שלי
- ילדים
- הורים
- אם הבית
- הצוות שלי
- מנהל הפנימייה
- מנהל הכפר
- המחנך
- העבודה
- מנהלת בית הספר
- ה"בוס" שלי
- בן הזוג שלי
- הממשלה שלי
- המדינה שלי
- השלום
- האמונה שלי
- המדינות השכנות
- העבודה שלי
- הבריאות
- התקוות שלי
- הכלב שלי

*ניתן להכין כרטיסיות עם הסיפור, ע"פ הציורים המופיעים בספר.

עיר החכמים - מקור לא ידוע

תקציר:

זהו סיפור על עיר רגילה שתושביה מנהלים את חייהם כרגיל: הסנדלר מכין נעלים, האופה אופה לחם, וחייט תופר בגדים. יום אחד מגיע לעיר חכם אחד המציע לכולם שיקוי שיהפוך אותם לחכמים. התושבים נענים להצעתו וכל תושבי העיר הופכים לחכמים. תוך ימים ספורים, הופכת העיר למקום מאוד מלוכלך, אין לחם, אין ביגוד ואין גם הנעלה. תושבי העיר היו כל כך עסוקים בלהיות חכמים, ואיש לא טיפל בדברים שבלעדיהם אי אפשר לחיות. תוך פחות משנה העיר קרסה ועיר החכמים הפכה לעיר המסכנים. ובאשר לאותו חכם הוא כבר מזמן הלך מן העיר.

כותבת הפעילות:

מיכל כופר-לצטר- מחמי"ת (מרכזייה חינוכית מקומית) בעל"ה-רזיאל

המטרה:

החניכים יבינו שכל איש שונה מרעהו וכי המערכת החברתית זקוקה לכל חברה כדי לפעול.

הנושאים:

- כל אחד תורם לקבוצה ולחברה
- השונות בין חברי הקבוצה חיונית להישרדות הקבוצה

מהלך ההפעלה:

הקריאו את הסיפור עד לחלק בו העיר מקבלת את השם "עיר החכמים". ערכו דיון עם החניכים והעלו את השאלה הבאה: מה לדעתכם יעלה בגורל העיר? לאחר הדיון המשיכו בהקראת הסיפור עד סופו. בסיום ערכו דיון קצר תוך התייחסות לנקודות הבאות:

- מה למדתם מן הסיפור?
- כיצד הסיפור מתחבר לקבוצה שלנו? או לדמות כלשהי בקבוצה?
- מה דעתכם על הדמות שהציעה את שיקוי החוכמה?
- אילו יכולתם, האם הייתם קונים שיקוי שיהפוך אתכם לחכמים יותר?
- מה ניתן ללמוד על חברי הקבוצה מתוך הסיפור?

אפשרות נוספת:

ערכו את ההפעלה בצורת מחזה, כאשר חלק מחברי הקבוצה מציגים את הסיפור לשאר החניכים.

*כאן מצורף הסיפור עיר החכמים

עיר החכמים-מקור לא ידוע

היה הייתה פעם עיר, עיר רגילה ככל הערים...
 היו בה מכולת ומאפייה, וחנות בגדים וסנדלרייה,
 פלאפל ופיצה וחנות שעונים. בקיצור מה שיש בכל עיר ועיר.
 כמובן שהיו בה המון אנשים שלכול אחד עיסוקים אחרים.
 יום אחד הגיע לעיר אדם מאוד חכם ששמו היה שמיל.
 שמיל טען שביכולתו להכין שיקוי מתוחכם, שיכול להפוך כל אדם לחכם. (אפילו ת'איש הטיפש בעולם...).

החלו שמועות בכל מקום בעיר, "נוכל להיות חכמים ממש כמו שמיל...."
 לאנשים חכמים (כך חשבו...) תפקידים חשובים: רופאים, פרופסורים, מדענים או שופטים.
 ואנשים כאלו הם מאוד מכובדים.

לכן כששמיל הודיע בקול: "את השיקוי אני מתכוון למכור",
 כל אדם הביא את המחיר הדרוש- ושתה ת'שיקוי בלי כל היסוס.
 אחרי זמן קצר כול התושבים נעשו אנשים מאוד חכמים.
 ואחרי לא יותר מיומיים שלושה כולם התמחו במשפט וברפואה.
 כולם נעשו מדענים ושופטים וכולם הפכו לאנשים מכובדים.
 כך התפרסמה בעולם אותה העיר וכולם כינוה "עיר החכמים".
 אך אחרי בערך חודש ימים, העיר הייתה מלוכלכת אימים.
 לא היה אף חכם שאת הרחובות ניקה,
 ואף חכם גם לא התפנה למכור לחם במאפייה.
 גם בגדים לא נמכרו וגם לא נעליים,
 ואיש לא טיפל בחשמל ובמים.
 בתים ישנים כבר לא ממש שופצו, ואת הדברים המקולקלים לא תיקנו.
 כל התושבים היו עסוקים - הרי כעת הם אנשים חשובים (מאוד חכמים).
 בקיצור, אף אחד לא טיפל בהמון דברים שבלעדיהם לחיות-אין האנשים יכולים.
 אין מילים לתאר את הצרה, תוך פחות משנה העיר פשוט קרסה.
 וכך הכינוי הנפוץ "עיר החכמים" כעת השתנה ל "עיר המסכנים"...
 (והחכם אשר קראו לו שמיל, הוא כבר מזמן הלך מהעיר...)

גדר כבשה ואיש עם בעיה

מאת יעל בירן, הוצאת סער, 1994

תקציר:

זהו סיפור על כבשים שגדר חוסמת את דרכן, ומתואר בו כיצד כל כבשה מוצאת את הדרך שלה להתגבר על המכשול.

כותבת הפעילות:

יעל נבון-מנחה לשעבר במרכזייה החינוכית הארצית בתל-אביב.

המטרה:

קבלת החלטות ודרכי התמודדות שונות עם בעיה.

הנושאים:

- קבלת החלטות
- פתרון בעיות וקונפליקטים
- לכל אחד דרך משלו לפתור בעיה, ואין דרך אחת המתאימה לכולם.

החומרים הנדרשים:

תמונות או שקפים של הכבשים השונות, העוברות את הגדר, מתוך הספר. חומרי יצירה שונים ליצירת הכבשה האישית שלי, והגדר.

מהלך ההפעלה:

- פזרו על הרצפה תמונות של הכבשים השונות עוברות מעל/את הגדר (מתוך הספר). בקשו מכל חניך לבחור את הכבשה שעימה הוא מזדהה.
- כל חניך מנמק את בחירתו
- תנו לחניכים חומרים שונים ליצירה וכל אחד יצור את הכבשה שלו, ואת הגדר שלו.
- ספרו את הסיפור.

נקודות לדיון בעקבות הסיפור:

- כיצד אתם מרגישים כשיש לכם בעיה (תחושות גוף, מחשבות וכדומה)?
- איך הייתם רוצים להתמודד עם בעיות? הסבירו?
- ספרו באיזו דרך בחרה כל כבשה לפתור את הבעיה?
- לאיזו כבשה הייתם רוצים להדמות?
- איזו כבשה נהגה נכון ביותר לדעתכם ומדוע?
- מאיזו כבשה התרשמתם במיוחד?

והנשבר הלך לו- מקור לא ידוע

תקציר:

זהו סיפור על אדם המתעורר בבוקר ומרגיש תחושה רעה. הסיפור מתאר כיצד האדם מתמודד עם תחושה זו בהתחלה ומה הפעולות שהוא עושה בעקבות התחושה הזו. לאחר מכן האדם חושב שוב על תחושתו ומשנה את אופן התנהגותו.

כותבת הפעילות:

חיה חורי-מחמי"ת (מרכזת מח"מ) לשעבר בגבעת וושינגטון

המטרות:

ניתן לפתור כל בעיה ביותר מדרך אחת.
השמחה עוזרת לפתרון מוצלח של בעיות.

הנושא:

התמודדות עם משברים

החומרים הנדרשים: כרטיסים צבעוניים של הסיפור, דפים לבנים, כלי

כתיבה, ניירות לציור, צבעים לציור, פולילגל.

הגדילו כל תמונה בסיפור לגודל של 15/20 ס"מ. (חצי דף פוליו).

גזרו כל תמונה בנפרד.

צלמו את התמונות על ניירות צבעוניים או בריסטולים צבעוניים.

הדביקו את התמונות על בריסטול לבן- כל אחת בנפרד.

מומלץ: תמונות שמתארות מצב עצוב לצלם על בריסטול בצבע

אפור- קודר, ותמונות שמתארות מצב שמח לצלם על בריסטול

בצבע בהיר ועליו. סדר הצבעים יצור רצף צבעים נעים לעין.

מהלך ההפעלה:

א. ספרו את הסיפור תוך כדי הצמדת הכרטיסים הצבעוניים לפולילגל. עד

לכרטיס שרשום עליו "וגילה"

ב. תנו לחניכים להמשיך את הסיפור כראות עיניהם.

ג. שמעו את הסיומות השונות, והיה אם מישהו מהחניכים בחר לצייר

את סיום הסיפור הציגו זאת.

- ד. חלקו את החניכים לשתי קבוצות – בקבוצה אחת רכזו את כל אלו שכתבו "סיומות רעות" לסיפור, ובקבוצה השנייה רכזו את כל אלו שכתבו "סיומות טובות" לסיפור.
- ה. בקשו מכל קבוצה לכתוב את הטענות המצדיקות את דרכה. לבסוף כל קבוצה בוחרת נציג ועליו לשכנע את הקבוצה האחרת מדוע בחירתם טובה יותר.
- ו. סיימו את הסיפור.

***מצורף כאן דף תמונות שמספרות את הסיפור**

מעלה הקרחות

כתבו : אפרים סידון ויוסי אבולעפיה

תקציר:

זהו סיפור על עיר שכל תושביה היו קרחים. ביום בהיר אחד צמחה שיערה ארוכה על ראשו של ראש העיר והוא הפך לחריג בעירו. מה לעשות? איך להתמודד? ואיך יתייחסו אליו תושבי העיר?

כותבת הפעילות:

לייקה חיאט

המטרה:

קבלת השונה והחריג עם מעלותיו ועם חסרונותיו.

הנושא:

- קבלת השונה

החומרים הנדרשים:

6 כרטיסיות

מהלך ההפעלה:

- חלקו את הקבוצה לצוותים.
- תנו לכל צוות כרטיס משימה. בכל כרטיס מתוארת דמות שיש בה שוני כלשהו, חריגות או ייחוד, כגון: אף ארוך, אזניים ענקיות וכדומה. בקשו מהחניכים לערוך רשימה של דברים שהדמות יכולה לעשות באמצעות החריגות שלה. כיצד הדמות יכולה לנצל את הדבר השונה והמיוחד בה לתועלתה או לתועלת האחרים?
- לאחר שכל הצוותים מסיימים את עבודתם, מציג כל צוות את הדמות שלו ומתאר מה היא יכולה לעשות.
- קראו באוזני החניכים את הסיפור "מעלה הקרחות".
- לאחר קריאת הסיפור קיימו שיחה על פי הנקודות הבאות:
 - תושבי מעלה קרחות התייחסו בבוז ובלעג אל ראש העיר כשצמחה לו שיערה. מתי שינו התושבים את יחסם?
 - כיצד התנהג ראש העיר, לאחר שכולם התייחסו אליו בסלחנות ובחנפנות?
 - מה החליט ראש העיר לעשות?
 - מדוע לא קיבלו את ראש העיר בתל-תלתלים?

- מה לדעתכם היה הלקח של ראש העיר?
- האם הייתם מקבלים את ראש העיר לעירכם?
- כיצד הייתם מתנהגים אליו?
- במה שונה ההתייחסות שלנו אל הדמויות שבכרטיסי המשימה, מהתייחסותם של אזרחי מעלה הקרחות אל ראש עירם?
- כיצד הייתם מציעים להתנהג אל מי ששונה מאחרים?

נספח:

6 כרטיסיות

לבד על המרבד

מאת בריאן וילדרסמית, הקיבוץ המאוחד, נוסח עברי מיריק שניר, 1986

תקציר:

זהו סיפור העוסק בחתול היושב על מרבד. לאט לאט מצטרפים אליו בעלי חיים נוספים והמרבד צר מלהכיל את כולם. לקראת סוף הסיפור מתעצבן החתול, מבריא את כל בעלי החיים ונשאר לבדו על המרבד.

כותבת הפעילות:

יקירה לוי – רכזת הדרכה בפנימיית מנוף, מנחה לשעבר במרכזייה החינוכית הארצית.

המטרה:

הבנת החיים המשותפים בחדר בפנימייה.

הנושאים:

- אני והקבוצה
- מגורים משותפים
- שמירה על פרטיות הזולת

החומרים הנדרשים:

שטיח לא גדול, או מחצלת. אם הפנימייה דתית, צריך שני שטיחים נפרדים, אחד לבנים והאחר לבנות.

מהלך ההפעלה:

- א. הניחו על הרצפה שטיח לא גדול, כך שרק חלק מן הקבוצה יוכל להתיישב עליו.
- ב. בקשו מכל הקבוצה להתיישב על השטיח מבלי לחרוג מגבולותיו (עליהם להסתדר ביניהם במשך 2 דקות).
- ג. בדקו כמה מן החניכים נמצאים באמת על השטיח, וכמה ויתרו על הישיבה על השטיח ובחרו לשבת בצד.
- ד. החזירו את כולם ובקשו מהם להתיישב. כעת הקבוצה צריכה להחליט מי יישב על השטיח ומי לא. עליכם להקפיד שאיש לא יחרוג מתחום השטיח.
- ה. בקשו מכל אחד לחשוב לבדו מה הוא היה מעדיף: לשבת לבד על השטיח, לשבת בקבוצה (עם כל הבלגן שהיה בהתחלה) או להיות זה שמחליט מי ישב על השטיח? לאחר מכן ערכו דיון.

- ו. ערכו דיון ובררו עם החניכים איזו אפשרות עדיפה בעיניהם ומתי. בקשו מהם למצוא מקומות שבהם עדיף להיות בקבוצה או בחברה, ומקומות שבהם עדיף להיות לבד. בררו עימם מתי עדיף דוחק רב, ומתי עדיף להיות לבד?
- ז. הקריאו שוב את הסיפור "לבד על המרבד" ובקשו מן החניכים לזהות בתוך הסיפור כל אחת מהדמויות שמייצגות החיות.
- ח. סכמו את המפגש בכך שיש מקומות שבהם אנו חלק מקבוצה, ויש מקומות שבהם אנו רוצים לשמור על הפרטיות שלנו.

על כדורים גדולים וקטנים

מאת דרור זיו, איורים נעמה גולומב, הוצאת מודן, 2002

תקציר:

זהו סיפור על אדם שנולד עם שני כדורים, האחד גדול והשני קטן. הכדור הגדול מסמל את רגשותיו של האדם והכדור הקטן מסמל את נפשו של האדם. הסיפור מתאר כיצד האדם משתמש בשני הכדורים וכיצד כל שימוש משפיע עליו.

כותבות הפעילות:

לייקה חיאט, מיכל כופר-לצטר

המטרה: הבנת תקשורת בין אנשים, הפנמת רגשות שונים.

הנושאים:

- תקשורת בינאישית
- קבלה ונתינה
- זהות אישית
- חברי הקבוצה

החומרים הנדרשים:

כדורים בגדלים ובצבעים שונים. 2 בריסטולים גדולים, על האחד מצויר וכתוב כדור גדול, ועל האחר מצויר וכתוב כדור קטן. כדור צמר. בריסטול שכתוב עליו הקטע האחרון של הסיפור.

מהלך ההפעלה:

❖ משחק א: משחק מסירות עם כדורים. בכל מסירה מוסיפים עוד כדור (אפשר להקשות על המשחק ולבקש מן החניכים למסור מהאחרון לראשון).

❖ משחק ב: השאירו כדור אחד במעגל, ואמרו: בעל הכדור מוסר אותו לאדם שהיה רוצה לקבל משהו חיובי ממנו. דוגמא: אני נותן את הכדור ל... בגלל האופטימיות שבו.

קראו את הסיפור עד עמוד 6 (כולל). תלו בחדר שני פלקטים גדולים המרוחקים זה מזה. ציירו וכתבו על גבי פלקט אחד כדור גדול ועל גבי השני כדור קטן. החניכים עוברים ורושמים את האסוציאציות שיש להם לגבי הכדור הגדול והכדור הקטן. לאחר מכן במליאה ערכו דיון לגבי מהו

הכדור הקטן? - הכדור הקטן הוא הישות שלנו, הנפש. הכדור הקטן הוא אותו קול פנימי שמלווה אותנו מינקות והוא ייחודנו.

העלו את השאלה הבאה לדיון: מדוע אדם שנותן בטעות את כדורו הקטן לא יחיה?
 למנחה: הכדור הקטן מאפשר לנו לחשוב, להרגיש, להבין ולחוות את הקורה לנו והסובב אותנו. בלי אותו ניצוץ פנימי נחיה כמו מכונות ואולי אף לא נחיה כלל. במשך כל ההיסטוריה, עסקו פילוסופים שונים בחקר מהות הנפש. יש שטענו כי הנפש היא תוצר תנודות עצביות במוח ויש שטענו כי הנפש היא לגמרי נפרדת מן הגוף. בכל מקרה הנפש מסמלת את ה"רוח" המקנה לנו את הכוחות המופשטים בחיים – רגשות, תהיות, שיקולים ודחפים.

העלו שאלה לדיון: מהו הכדור הגדול וכיצד הוא בא לידי ביטוי בחיים?
 למדריך: הכדור הגדול מסמל את אותם הסברים שמרגע חשיפתנו הראשונה לאוויר העולם אנו מעבירים לסובבים אותנו בדרכים שונות: בבכי, בחיוך, בשיחה, במבט, במגע וביצירה.

המשיכו בקריאת הסיפור עד עמוד 11 (כולל).
 למדריך: בעקבות השאלה הבאה אמורה להיווצר אורה של פתיחות בקבוצה. עזרו לחניכים להיפתח, עודדו חניכים שקשה להם, שתפו גם אתם בפן האישי והאינטימי של הדיון.
 שאלו את החניכים:

- האם קרה לכם שהחלפתם כדורים?
- האם עמדו בפניכם קשיים כלשהם?
- יש הרבה ש"חוששים" לתת כדור גדול, מדוע?
- האם אתם חוששים או חששתם בעבר?
- מה קורה לאלו שחוששים?

המשיכו בקריאת הסיפור עד עמוד 15 (כולל).
 העלו שאלה לדיון:

אלו סוגי בעיות יכולות להיות לבני אדם בקשירת קשר עם אחרים?
 מהם הביטויים ההתנהגותיים לבעיות כאלה?

למדריך: לאנשים רבים יש בעיות ביצירת יחסים. אחדים נכוו בעבר מחברים קרובים, והצלקות או הזיכרון ממערכת יחסים מעוותת רובצים על ליבם, דבר הגורם להם להיסגר ולהחזיק חזק את "הכדורים הגדולים" שלהם. כתוצאה מכך הם שוקלים פעמים רבות אם ליצור קשר חדש. יש כאלה שלא מוכנים לוותר על אותם דברים שאדם נדרש לוותר כאשר הוא חולק חוויה מסויימת עם חבר. חברות או כל קשר בריא צריך להיות מבוסס על יחסי גומלין שוויוניים!
 על כל אחד מהחברים לתת מעצמו, לוותר ולנסות להבין את האחר. בלי כל אלה, מערכות יחסים הופכות תלותיות, לא יציבות ויכולות להצטייר כלא אמיתיות.

העלו שאלה לדיון :

מה ההבדל בין סוגי הכדורים הגדולים?

אילו עוד סוגי כדורים גדולים אתם מכירים?

למדריך: זהו החלק האחרון והחשוב ביותר בפעולה, כיוון שיש לו השלכות על היחסים הבין אישיים בקבוצה. יחסים אלה מהווים את היסוד לתפקודה כקבוצה.

צופפו את המעגל בו אתם יושבים, קחו כדור צמר והסבירו: "עתה ננסה לקשור את קבוצתנו למה שגילינו עד עכשיו על עצמנו ועל חברינו". מסרו את כדור הצמר כאשר אתם אוחזים את קצה החוט כל פעם. כאמור, מסרו את הכדור לאדם בקבוצה שקיימת בעיתיות מסוימת במערכת היחסים שלכם איתו, שמעיבה עליכם או על חברים אחרים בקבוצה. אם לחניכים יהיה קשה להיפתח, שלבו בעניין גם מערכות יחסים "בריאות", אך במידה!

בקטע השיא במשחק ולפני "הסכנה" (סגירות וחוסר שיתוף), תלו פלקט עם הקטע האחרון של הסיפור (כמו כן שמרו על מבנה הפלונטר של הצמר):

"רק עוד דבר אחד נשאר לומר, מה שמקיים את העולם הזה, הם אותם האנשים שהצליחו להחליף כדורים גדולים עם אחרים. אם יעלמו קשרים אלה ולא ייווצרו אחרים יתפרק העולם כולו להמון חלקים קטנים, שיתפזרו לכיוונים שונים ומנוגדים".

שאלו את החניכים ובקשו מהם להגיב או לכתוב: האם יש קשר בין הרגשתם הנוכחית לבין הפלונטר בצמר?

החתיכה החסרה

מאת סילברסטין של, הוצאת מודן, 1976

תקציר:

זהו סיפור על חתיכה שמחפשת את החלק החסר שלה כדי שתוכל להתגלגל בחופשיות. בחיפושיה היא פוגשת חתיכות שונות שאינן מתאימות לה. לבסוף היא פוגשת ב"אפס הגדול" המציע לה לנסות להתגלגל לבד. לאחר מאמצים רבים מגלה החתיכה כי היא מסוגלת להתגלגל לבד.

כותבת הפעילות:

לייקה חיאט

המטרות:

קבלת השונה
הבנה שכל חניך הוא יחיד ומיוחד

הנושאים:

- מפגש עם השונה
- כל אדם הוא מיוחד
- שמירת זהות אישית
- גילוי יכולות אישיות בכל אחד ואחד

מהלך ההפעלה:

לאחר הקראת הסיפור ערכו דיון על פי הנקודות הבאות:

- האם חבר תמיד משלים אותנו?
- כיצד אנחנו מתנהגים עם חברים?
- כיצד אנחנו בוחרים חברים?
- כיצד אנו נוהגים עם חבר ששונה מאיתנו?
- האם יש משימות שאנו מסוגלים לבצע בעצמנו אך בוחרים להיעזר בחבר?

חוקי היער הירוק

ד"ר מירי צללוזון, הוצאה לאור היימן, 1988

תקציר:

זהו סיפור העוסק בחיות שונות ביער הנתקלות במצבים שונים, שהן צריכות להגיב אליהם. כמסקנה מכל מצב שבו הן נתקלות, הן מחוקקות כמה חוקים במטרה לשפר את חייהן ביער.

כותבת הפעילות:

לייקה חיאט

המטרה:

לקבוע יחד עם הילדים את אמנת הקבוצה המבוססת על נורמות בקבוצה.

הנושא:

אמנת הקבוצה

מהלך ההפעלה:

- א. הקריאו את הסיפור. עצרו בכל אירוע והחליטו יחד עם חברי הקבוצה מה דעתם על החוק שנחקק.
- ב. חלקו את הסיפור לאירועים. כל תת קבוצה תקבל אירוע ותתייחס אליו. לסיום, כל קבוצה תציג את האירוע ואת האופן בו בחרה להתייחס אליו.
- ג. נקודות לדיון בקבוצה:
 - מדוע צריך תקנון ואמנה בקבוצה?
 - כיצד שומרים על החוקים בקבוצה?
 - מה עושים עם מי שמפר את החוקים?
 - באחריות מי לשמור על חוקי הקבוצה?

האיש הירוק

מאת יונתן גפן, הכבש השישה עשר, 1978

תקציר:

האיש הירוק חי בשכונה ירוקה בה כולם דומים זה לזה. יום אחד הוא פוגש במפתיע איש כחול השונה ממנו.

כותבת הפעילות:

לייקה חיאט

המטרה:

להגיע להבנה שכל אחד רואה דברים בצורה אחרת.

הנושא:

- קבלת השונה

החומרים הנדרשים:

תמונות שונות

מהלך ההפעלה:

- חלקו לחניכים דפים עם ציורים שונים ובקשו מהם לרשום מה מצוייר בכל ציור.
- שאלו את החניכים מה הם רשמו.
- ערכו דיון בשאלה: כיצד יתכן שניתנו פירושים רבים ושונים לאותן תמונות?

סכמו את הדיון בכך שאנו רגילים לראות דברים מסוימים בצורה מסוימת והסתכלות מזווית ראיה חדשה מקשה עלינו. כך גם לגבי האיש הירוק, שהורגל לראות אנשים ירוקים והופתע למראה האיש הכחול השונה מן המקובל. חשוב להדגיש בפני החניכים כי כל אחד מאתנו רואה באופן שונה מצבים שונים ואין משמעות הדבר כי יש דרך נכונה או לא נכונה לראות את הדברים.

זכויות הקורא / כמו רומן מאת דניאל פנק

1. הזכות לא לקרוא
2. הזכות לדלג על עמודים
3. הזכות לא לקרוא ספר עד הסוף
4. הזכות לקריאה חוזרת
5. הזכות לקרוא כל דבר
6. הזכות לבובאריזם (הסיפוק המייד של תחושותינו: הדמיון מתנפח, האדרנלין פורץ, ההזדהות פועלת בכל הכיוונים והמוח מתבלבל. תחושת העונג הצרוף)
7. הזכות לקרוא בכל מקום
8. הזכות לדפדף
9. הזכות לקרוא בקול רם
10. זכות השתיקה

"אנשים בונים בתים כי הם חיים, אבל הם כותבים ספרים כי הם יודעים שהם בני-תמותה. אנשים חיים בחבורות, כי קיים בהם יצר העדריות, אבל הם קוראים כי הם יודעים שהם לבדם. ספרים הם חברים שאינם באים במקום חברים אחרים, אבל שחברים אחרים אינם יכולים לבוא במקומם. ספרים אינם מציעים לאדם הסבר מוחלט על גורלו, אבל הם טווים רשת צפופה של קורים משותפים בינו לבין החיים."

(כמו רומן- דניאל פנק)